

Tienden er begrundet i, hvad der er kommet frem dels i Loven, dels under Forhandlingerne. Jeg vil fuldstændig forvare mig imod at tillægge Nogen andre end de hæderligste Bevægrunde, naturligtvis, men naar et Medlem under Forhandlingerne kommer med uforfigtige Ytringer — og jeg ser for mit Vedkommende, hvor let jeg har kunnet gjøre mig skyldig deri — saa vil det ogsaa let kunne ske, at der uledes Konsekvenser deraf, som maasse ikke ere ganske rigtige.

Mogensen: Det erede 9de kongevalgte Medlem (Fischer) sagde, at det ikke vilde være saa let en Sag, naar de heromhandlede Penge engang vare komne ind i Finantsskassen, da at faa dem ud af den igjen til Tilfredsstillelse af kirkelige Diemed. Men jeg kan ikke vide, hvorfor ikke disse Kapitaler ligesaa let skulde kunne komme ud af Finantsskassen som saamange andre Kapitaler. Der er jo dog ganske vist grumme Mange her i Landet, som sætte Oplysning og Religion høiere end andre Ting, og det gjør Rigsdagen vistnok ogsaa i sin Helhed. Men hvorfor skulde den da ikke bevilge de Midler, der vilde medgaa til kirkelige Diemed, ligesaa vel som den bevilger Midlerne til ethvert andet Diemed? Jeg tror i alt Fald ikke, at der i saa Henseende er nogen Fare ved at lade de Beløb, som kunne indkomme af Præstefaldene, indflyde i Statskassen, saaledes at Udgifterne igjen afholdes af denne. I denne Retning er der, som sagt, vistnok ingen Grund til videre Betænkelighed, og jeg kan derfor ikke andet end finde, at det er rigtigt, at de omhandlede Beløb blive inddragne i Statskassen, imod at denne saa igjen udbetaler Lønninger og Pensioner til de paagældende Embedsmænd i Overensstemmelse med, hvad der sker til andre Statsembedsmænd, som dog hver paa sin Maade maa siges at være lige stillede med de geistlige Embedsmænd. Der er jo mange andre Embedsmænd, som vistnok maa have det samme Arbejde og de samme Udgifter for at erhverve sig de fornødne Kundskaber, og som ogsaa især kunne stilles i Sammenligning med de geistlige Embedsmænd, og, naar man altsaa blot sørger

for, at de geistlige Lønninger blive bestemte nogenlunde i Forhold til de Indtægter, som andre tilsvarende Embeder have, saa vil man nok kunne opnaa, at de blive fastsatte til passende Beløb.

Naar et æret Medlem, der sidder Kraas her foran mig (Drenthol), før stærkt fremhævede, at en af de stærkeste Grunde fra visse Sider til, at man vilde have de geistlige Kapitaler indskudte i Statskassen, var Distet om at faa Tienden afløst, da maa jeg sige, at jeg ikke kjender Andet til mange af Folkethingets Medlemmers Mening i denne Retning, end hvad jeg har kunnet erfare af dette Things Forhandling, og at jeg heller ikke har hørt den Ære at have nogen fortrolig Samtale med Landsthingsmedlemmer i denne Retning, og selvfølgelig ikke kan udtale mig om, hvorvidt dette er Tilfældet, men jeg vil paa den anden Side for mit eget Vedkommende aabent tilstaa, at jeg ganske vist ogsaa af den Grund lægger megen Vægt paa, at Tienden kommer ind i Statskassen, at man saa kan tænke sig at opnaa en Forandring med Hensyn til Betalingen af samme. Det er jo vistnok bekendt for Enhver, at det for Dieblikket for Landsognenes Vedkommende er saa, at Præsterne udelukkende blive lønede og Kirkerne udelukkende blive holdte af Tienden, og at det altsaa kun er det tiendepligtige Hartkorn, der lønner Præsterne og holder Kirkerne. Dermed vil jeg nu ingenlunde have sagt, at det tiendepligtige Hartkorn skulde gjøres fri for den Byrde, der er paalagt det. Nei, det skulde vedblive at svare Tiendeaagiften. Heller ikke skulde de Gaarde, der nu ere fritagne for at betale Tiende, herefter betale Tiende. Det er langtfra, thi det er jo en Sag, der er ordnet for mange Aar tilbage. Jeg gaar kun ud fra, at det ikke kan være rigtigt, naar der skal ske en Omordning i den heromhandlede Henseende, at der saa ikke ogsaa bliver lagt Mærke til, hvem der betaler disse Statsindtægter, og hvem der oppebærer dem. Det er de tiendepligtige, der betale dem, og som opretholde hele den geistlige Embedsklasse, medens ikke alene de Grundeiere, der ingen Tiende betale, men ogsaa en Mængde andre Mænd i Sognene, der sidde inde med Kapitaler eller